

500-PM
176

4377

f

NO

4377

Kwestionariusz

le. mizirna Kan. Wierstuma Piotra lat 32 zam. biura-
lista ot. czyn. kawaler.

W grudniu ¹⁹⁵⁹ 940 r. zostalem aresztowany
w moim domu przez N. K. W. D. pod zarzutem przynależ-
nia do różnych polskich organizacji społ. oraz przekrocze-
nia granicy demarkacyjnej.

Osadzony zostałem w więzieniu w Ranzie - miesz-
kanie przebywałem trzy tygodnie. Z tam wywieziony do wię-
zienia we Lwowie gdzie przebywałem pięć tygodnie. W mar-
cu 940 r. wywieziony z więzienia we Lwowie do Warszawy i osa-
dzony w więzieniu w Dniepro-pietrowsku. W lipcu 940 r.
zostałem skazany wyrokiem sądownym w więzieniu w Dniepro-
pietrowsku na pięć lat ciężkich robót w łagrze i w tym
czasie wywieziony do więzienia w Charkowie gdzie
przebywałem trzy tygodnie. Z tam wywieziony na północ do
Archangielskiej Oblaści, Dnieprowskiego Rejonu i tam byłem zatrud-
niony przy bardzo ciężkich robotach ziemnych i leśnych.

Praca w tym łagrze była bardzo ciężka, pomieniar-
nym jacie tam były nie można było wyrobić, m.p. na 35
ludzi zaledwie mogło wyrobić normy 4-6 ludzi, a jeżeli
ktoś nie wyrobił normy nie otrzymywał obiadu lecz tylko
30 dek. rannego chleba, śniadanie i obiadu składającego się
z pół litra z bardzo rzadkiej zupy z owsa bez jakichkolwiek
składników lub krusza (gryźniaki) z bardzo ciemnej mąki, bar-
dzo często bez soli.

Ubrania przezgłównie miałem otrzymywał pra-

wał w tym czasie posiadał z polski, gdy takowe zostało
zupelnie zniszczona otrzymywał mbranie wykonane prze-
waznie stare i kolore ze starych opon samochodowych,
takie ze mogli w zimie trzeba było onijai przematami tego-
nych czesto brakowało. W zimie mimo duzych mro-
zów jacie dochodziły do 50° C wysrucano ludzi chorych
i na pół nagieli z baraków do roboty, z tego powodu było
duzo odmrożeń.

Co do opieki ^{lek.} mogile tam nie było. Był impraw-
dzie sanitariusz (lek. pom.) cziowiek który nie posiadał
najmniejszego wyszkolenia w kierunku leczenia chorych,
albo badania lek. przeprowadzał naczelnik tej kolonii
który również nie miał najmniejszych kwalifikacji o leze-
niu chorych.

Najwięcej ludzi chorowało na ternarską dysen-
terję z powodu picia wody, która była bardzo szkodliwa
mimo jej przegotowania. Z powodu chorób na ternar-
ską dysenterję umierało 4-6 ludzi tygodniowo.

Baraki w których mieszkaliem były zbudowane
z drewna obrąglęgo na gruncie bagnistym, dach i ściany
podwiniwane. Wewnątrz baraku były piestrowe przyre-
z drewna pół obrąglęgo, baraki te miały po jednym oknie
o wym. 1/2 x 1/2 m. Tak, że prawie cały dzień w barakach
było ciemno, z powodu tego, że dach baraków był podwi-
nany, a na wiosnę padały bardzo czesto deszcze.

Podczas spawia woda ciekła na ludzi. W baraku o wym.
13x5 mieszkało około 120 ludzi. Kocy i sienniki bardzo
mało kto otrzymywał, większość ludzi spała w tych ubra-
niach w których przawało. Nie brakowało tam niestety
wszystkiego. Wielu ludzi w mory nie spało bijąc przy

Łalarni nosy pomimo uciskowej pracy trwającej od godz. 6-tej rano do 8-mej wiecz. 4377

Polacy którzy w dniu 1. IX. 1941 r. w Wielkiej Nowej nie chcieli pójść do pracy zostali osadzeni w karcercie, gdzie nie otrzymywali wody i żywności.

W mieście w Charkowie przez trzy tygodnie spałem na podwórku mimo zimna i deszczów jakie były w tym czasie, ponieważ cele mieszienne były przepełnione.

W dniu 1. IX. 1941 r. zostałem zwolniony z Zagry i wyjechałem do Taszkontu, ponieważ dowiedziałem się że w Taszkonte organizuje się Armia Polska. Po przyjeździe do Taszkontu zostałem poinformowany, że tu Armia Polska nie organizuje się, a rozmawiając z Polakami którzy byli w Taszkonte dowiedziałem się, że byli w Ambasadora Polaki, którzy radził im ażeby maranie jako kto może utrzymywać się na własną rękę gdyż Funduszów nie posiada by mógł dać pomoc Polakom. Wróciłem do Ekaterinokiej Oblaści, gdzie pracowałem w kolchozie.

W lutym 1942 r. wyjechałem do Lugoński gdzie nastąpiłem ochotniczo do Armii Polskiej do 10-tej Dywizji która tam się organizowała. —

kom. Merly Piotr

17. III. 1943

Dodatkowo podaje, że w Zagry tym roman na terenie desynterys mieli: Adamczyk ze Lwowa z zawodu tramwajarz

Merly